

Förhärjande eldsvåda.

**Göteborgs Mekaniska verkstads
varf nedbrunnet.**

Fotou.nr: 0:2738

Ruiner efter eldsvådan 1898 vid Göteborgs Mekaniska Verkstad

Den anblick, som i dag erbjuder sig ute å Göteborgs Mek. Värkstads varf å Hisingen, är en anblick af förödelsens styggelse.

Detta är ju fallet efter hvarje eldsolycka, men vid en mek. värkstads, med dess myckna metallgods, som efter eldsvådan ligger kvar och påminner om hvad som varit, sticker förödelsern så mycket skarpare i ögonen.

Väldiga pannor och annat metallgods betäcka huller om buller den areal, där etablissementets smedje-, pann-, kopparslagare- och vagnsvärkstäder legat.

Eftersläckningen, som pågått hela natten, fortfar ännu vid middagstiden.

Om eldens uppkomst vet man ännu ingenting annat, än att den utbröt i kopparslagareværkstaden före kl. 11 i går afton.

Vid denna tid observerades elden af nattvakten å Strömman & Larssons fabriker, hvilken genast signalerade dess utbrott med ånghvisslan.

Strax innan ånghvisslan förkunnade eldfaran, hade man från ångaren "Götha" som ligger å verkstadens slip och där arbetet var i full gång, märkt de lågor, som slog ut genom taket till kopparslagareværkstaden.

SM 28595

Ångbåten S/S Götha Byggd 1895

Konstnär: J.H. Mohrmann

Släckningsarbetet.

Elden spred sig hastigt till den invid kopparslagareverkstaden liggande pannverkstaden och till smedjan.

Emellertid var Strömman & Larssons brandmanskap allarmerad. Fabrikens flodspruta gjordes raskt i ordning och framkom under befäl af disponenten L. Kock först till den plats, där dess hjälp bäst behöfdes, i närheten af sliphuset. Vidare lades en, ett par tusen fot, lång slang ut från Strömman & Larssons fabriks ångspruta, och kunde äfven den snart träda i värksamhet, enär ångsprutan alltid står med tryck uppe. Med stor kraft arbetade folket sedan under hela branden, och inlade särskilt stor förtjänst om sliphusets räddning.

Lindholmens verkstads samtliga sprutor voro äfven snart i elden, som nu flammade öfver hela varfvet med undantag af sliphuset och kontorsbyggnaden, och nedlade under befäl af ingenjör Åberg ett energiskt arbete.

Uppe från "Göthas" däck kunde man öfverskåda den stora eldsvådan och åse lågornas förstörelsearbete. När den omedelbara faran för "Götha" undanröjts, begagnade sig också en mängd människor däraf.

Taken på de antända byggnaderna störtade samman under dån och brak, uppkastande väldiga gnisträgn.

Vid $\frac{1}{2}$ 2-tiden på natten sviktade äfven de brinnande stommarne af husen och föllo ned bland massan af rödglödade maskiner och ångpannor.

Faran för eldens spridning var därmed till väsentlig del undanröjd. Man fortsatte dock länge med arbetet på att skydda sliphuset och kontorsbyggnaden samt virkesupplagen.

Den invid kontorsbyggnaden liggande snickeri-
verkstaden lyckades man äfven rädda från total förstörelse, i det dess stomme ännu kvarstår med åtskilligt illa brändt virke.

Aug. Carlson & C:is kolupplag och Bellska upplaget räddades äfven.

Fotou.nr:0:2698

Göteborgs Mekaniska Verkstad efter eldsvådan 1898.

Det brunnas

värdefullaste del utgöres naturligtvis af maskinerna och dels redan färdiga eller under bearbetning varande arbeten, 15 täckta järnvägsvagnar stodo färdiga i vagnsvärkstaden och skulle levererats till staten under innevarande månad.

Åtskilliga andra voro delvis färdiga och virke fanns till 45 järnvägsvagnar.

I pannvärkstaden stodo ett flertal halffärdiga ångpannor. Denna verkstad var för öfrigt blott ett par år gammal.

Varfvet hade för öfrigt inne en stor mängd virke till beställningar, hvaraf det var öfverhopat.

Det mesta af detta virke har gått förlorat.

Öfver ½ million kronors försäkringsvärde

Värkstadsbyggnader, maskiner och lager äro försäkrade för tillsammans mellan 5-600,000 kronor i bolagen "Svea", "Northern", "Sun", "Phoenix", "Norwich", "Union" och "Norrländ".

Ingen arbetslös.

Varfvet, hvilket som bekant är beläget på Hisingssidan af elfven, sysselsatte jämte plåt- och snickerivärkstäderna c:a 400 arbetare.

Dessa torde dock ej bli arbetslösa, ty så snart besiktning och värdering är värkställd, kommer afröjningsarbetet att börja, och det kommer att taga mycken arbetskraft i anspråk att undanröjda det förstörelsens kaos, som nu upptager platsen för de nedbrunna värkstadsbyggnaderna.

Det egentliga arbetet kommer för öfrigt ej att fullständigt afbrytas, utan kommer att fortsättas såväl å på sliparne stående båtar som i den kvarstående ena vangsvärkstaden, där byggandet af järnvägsvagnar fortsättes.

Omedelbart efter afröjningsarbetet kommer uppförandet af nya byggnader och uppsättande af nya arbetsmaskiner att vidtaga, och det bör kanske tilläggas, för undvikande af missförstånd, att den på denna sidan af elfven liggande mekaniska värkstaden är alldeles oberörd af olyckan.

Keillers varf i lågor.

En förödande eldsvåda,

den största som på länge rasat härstädes, lade i natt Göteborgs mek. Verkstads ångpanneverkstad på Hisingen i aska.

Elden varsnades vid $\frac{1}{2}$ 11-tiden på kvällen, då lågorna slog ut genom taket till den i det vidtomfattande verkstadskomplexet inrymda kopparslagareverkstaden.

Från ångaren "Göta", som sedan i onsdags ligger på verkstadens slip för reparation och där arbetet var i full gång, märktes först elden.

Snart förkunnade ånghvislan å Strömman & Larssons närbelägna verkstad, att eldfara var å färde, och samtidigt började hela den Keillerska anläggningen visa sig som ett enda eldhaf. Från kopparslagareverkstaden spred sig nämligen lågorna hastigt dels till ångpanneverkstaden, som låg närmast älfven och dels till smedjan, som låg längre upp. Allt detta brann ned i grund och därtill äfven den bredvidliggande vagnverkstaden jämte en mängd virke, färdigt för vagnfabrikationen. Icke mindre än 20 täckta järnvägsagnar, som i dagarne skulle ha levererats till statens järnvägar, blefvo lågornas rof. Endast dessa representerade ett värde af omkring 90,000 kr. Det var därjämte högst dyrbara maskiner som särskildt i ångpanneverkstaden förstördes af elden. Äfven flera mer eller mindre färdiga ångpannor skattade åt lågorna, undan hvilka endast en del lådor med snickareverktyg kunde räddas.

Starkt hotadt af elden var det vid sidan om eldhärden liggande sliphuset med sitt dyrbara maskineri. Och hade detta fattat eld, hade nog äfven "Göta", som låg på slipen, gripits af lågorna. Därifrån hade det sedan icke varit långt till ett par andra verkstadsbyggnader intill August Carlson & Co:s kolupplag.

"Göta" hade det ganska hett en stund. Värmen svedde färgen å sidan förmasten, hvarjämte stagfocken blef illa svedd. Värmen å fördäck, som låg närmast eldenhärden, var så stark, att man först efter kraftiga öfverspolningar kunde bestiga detsamma. Någon annan skada led dock ej fartyget. Från dess däck hade man en den briljantaste perspektivvy öfver eldsvådan.

Taket hade snart nog störtat in på hela verkstadslängan och man kunde nu genom eldhafvet se de stora ässjorna, hvilkas plåt rullat hop sig af den starka värmen, och järnbjälkarne, från hvilka lågorna sprakande hoppade upp.

Emellertid arbetades energiskt för sliphusets skyddande, för hvilket faran var störst vid 12-tiden. Stora kvantiteter vatten sprutades öfver väggarna, som därigenom lyckligtvis kunde motstå den intensiva hettan. Äfven en verkstaden tillhörig byggnad med inneliggande betydlig virkesmängd kunde räddas. Likaså det intill liggande Bellska upplaget, som en stund var starkt hotadt. Släckningsarbetet, som bedrefs såväl af stadens flodspruta, som Lundby brandkår och Strömman & Larssons verkstads- och flodspruta, underlättades af det lugna vädret. Med stark vind hade elden helt visst fått en enorm omfattning bland de därinvid liggande virkes- och kolupplagen.

Om eldens uppkomst har man ännu ingen vetskap. Ej håller är det bekant till hvilka belopp det brunna var försäkradt. En hel del af våra försäkringsbolag äro emellertid engagerade.

Ångpanneverkstaden var helt ny. Endast ett par år har den varit i gång.

Verkstaden låg för närvarande inne med stora beställningar och därigenom är förlusten så mycket mer kännbar.

I det brunna verkstäderna arbetade omkring 400 man, som således nu stå sysslolösa.

GhmPK:258

Göteborgs Mek. Verkstads Varf.

Foto: år 1900

GhmPK:258

Göteborgs Mek. Verkstads Varf. Nybyggt efter eldsvådan 1898. Foto: år 1900